

СМЈЕРНИЦЕ ЗА НАДЗОР НАД БАЗЕНИМА ЗА КУПАЊЕ

Правни основ за контролу базена за купање садржан је у више законских и подзаконских аката, од којих су најважнији сљедећи:

1. Закон о заштити становништва од заразних болести ("Службени гласник Републике Српске", број 90/17),
2. Правилник о санитарно-техничким и хигијенским условима ("Службени гласник Републике Српске", број 68/14)
3. Правилник о критеријумима микробиолошке чистоће ("Службени гласник Републике Српске", број 99/14)
4. Закон о хемикалијама („Службени гласник Републике Српске“, број, 25/09)
5. Правилник о утврђивању услова за обављање производње, промета и коришћења опасних хемикалија („Службени гласник Републике Српске“, број, 27/14и 28/14)
6. Правилник о условима и начину стицања и провјери знања о опасним хемикалијама („Службени гласник Републике Српске“, број, 71/13)
7. Правилник о начину вођења евиденције о хемикалијама („Службени гласник Републике Српске“, број 86/13).

Приликом надзора над радом базена, здравствени инспектор обавља сљедеће провјере:

Регистрација

1. Да ли је базен легалан односно регистрован и како, да ли као правно лице или предузетник?

План рада, процедуре, информисање

2. Да ли базен има именовано одговорно лице?
3. Да ли постоји писани План рада базена?
4. Да ли План има све садржаје прописане чланом 59. Правилника о санитарно-техничким и хигијенским условима :
 - подаци о одговорном лицу,
 - основне карактеристике базена,
 - процедуре додавања воде
 - процедуре додавања хемикалија,
 - план одржавања хигијене
 - план узорковања воде за анализу,
 - план корективних мјера за случај неправилности,
 - план баждарења мјерних уређаја
5. Да ли је одређено мјесто за информисање корисника и да ли су истакнути основни подаци о базену, име и телефон одговорног лица, кућни ред базена, назив здравствене установе која врши испитивање воде?

6. Да ли је кућним односно купалишним редом базена уређена употреба гардеробе, тушева, ношење капа и обуће, забрањена употреба шампона и сапуна у базену итд.?

Грађевинске карактеристике, санитарно-технички и хигијенски услови

7. Да ли базен има потребне грађевинске цјелине, санитарне чворове, свлачионице, тушеве, просторију за смјештај хемикалија/биоцида, оставу за опрему и средства за чишћење и дезинфекцију површина?
8. Да ли су опрема и површине израђене од одговарајућих материјала, водоотпорних, погодних за чишћење и дезинфекцију а да нису клизаве?
9. Да ли су ивице зидова, степеница и дезинфекционих баријера заобљене и да ли подови имају нагиб према одводу воде?
10. Да ли је распоред цјелина такав да корисник прво улази у свлачионицу, затим се тушира па кроз дезинфекциону баријеру улази у базен?
11. Да ли су тушеви и санитарни чворови затворених базена одвојени за мушкарце и жене?
12. Да ли је код затворених базена обезбијеђен један туш на 15 корисника а код отворених на 100 корисника?
13. Да ли су сви простори и околина базена у чистом стању и да ли је у свлачионицама, санитарним чворовима и туш кабинама обезбијеђена добра вентилација?
14. Да ли се у објекту базена осјећа непријатан мирис хлора?
15. Да ли је вода у базену бистра, без механичких примјеса и видљивих нечистоћа?

Одржавање хигијене и безбједности воде

16. Да ли је План одржавања хигијене базена, пратећих садржаја и околине довољно обухватан и разрађен? Да ли је одређено ко надзире одржавање хигијене?
17. Да ли су припремљене Листе чишћења/дезинфекције и да ли се води дневна евиденција ко, гдје, када, чиме и како обавља чишћење и дезинфекцију? Да ли одговорно лице те податке преписује у Књигу евиденције? Да ли се листе чувају седам дана?
18. Да ли се околина и пратећи садржаји чисте више пута дневно и на крају радног дана? Да ли се дно базена чисти подводним чистачима једном дневно а зидови и преливни канали једном седмично? Да ли се филтер базена чисти седмично у складу са упутством произвођача?
19. Да ли је базен који ради сезонски прије почетка рада хиперхлорисан у трајању од два сата а базен који ради током цијеле године најмање једном годишње?
20. Да ли се поред аутоматског обавља и ручно мјерење температуре, слободног хлора и рН вриједности базенске воде, најмање једном дневно?
21. Ако не постоје аутоматски уређаји да ли се врши ручно мјерење показатеља шест пута дневно, у једнаким временским интервалима?
22. Да ли се рецикулацијом постиже да сва количина воде у базену прође кроз уређаје за 8 часова?

23. Да ли се дневно додаје најмање 30 л свјеже воде по једном купачу?
24. Да ли се у базену са протоком воде обезбјеђује замјена целокупне количине воде за један дан рада базена?

Лабораторијско испитивање узорака

25. Да ли је склопљен уговор са јавном здравственом установом о испитивању воде, правовременом обавјештавању о налазима и пружању стручне помоћи? Да ли се базенска и чиста вода контролише у прописаном обиму и са прописаном учесталашћу (три пута мјесечно код отворених а два пута мјесечно код затворених базена)? Да ли се узимају узорци из сваког базена ако их је више?
26. Да ли је прво узорковање извршено у року од седам дана након почетка рада базена? Да ли сирова вода која се захвата одговара води за пиће?
27. Да ли се врши тромјесечна провјера микробиолошке чистоће површина са 1-3 узорка, у складу са Прилогом 4. тачка 11. Правилника о критеријумима микробиолошке чистоће („Службени гласник Републике Српске“, број 99/14)

Евиденције

28. Да ли се води Књига евиденције о раду базена и да ли се уредно уносе подаци из члана 69. Правилника (број корисника, количина додате воде, температура, рН, слободни хлор, лабораторијски резултати, подаци о чишћењу и дезинфекцији, корективне активности)?
29. Да ли се Књига евиденције за претходну годину чува до краја текуће године?
30. Да ли се најмање једном годишње врши баждарење мјерних уређаја и да ли се о томе води евиденција?

Корективне мјере

31. Да ли је било неодговарајућих налаза (одступања одређених параметара од дозвољених вриједности), да ли су предузимане корективне активности, које и да ли је то евидентирано?
32. Да ли је према налазима здравствене установе вода оцијењена да није безбједна за кориснике (два узастопна одступања микробиолошких параметара или трихалометани изнад 500 µg/l)?.
33. Да ли је одмах након обавјештења о томе, спријечена употреба воде за купање, базен испражњен, комплетно очишћен, испран, хиперхлорисан у трајању од два сата и вода поново испитана?

Контрола употребе хемикалија/биоцида на базену

С обзиром да базен при раду користи хемикалије, потребно је провјерити и примјену прописа о хемикалијама/биоцидима, посебно одредби Правилника о утврђивању услова за обављање дјелатности производње, промета и коришћења хемикалија. Обавезно треба провјерити слјесеће:

1. Да ли је за коришћење хемикалија прибављено одобрење Министарства здравља ако је у питању правно лице, односно одобрење локалне заједнице ако је у питању предузетник?
2. Да ли су на улазу у просторију истакнута упозорења о забрани уласка незапосленим лицима, о забрани пушења, конзумирања хране и пића, уношења отвореног пламена?
3. Да ли се просторија закључава и да ли је кључ код задуженог лица?
4. Да ли постоје ознаке смјера кретања у случају пожара или друге несреће?
5. Да ли је просторија добро освијетљена и вентилисана, са одговарајућом температуром, без видљиве кондензације на површинама?
6. Да ли је су површине просторије за хемикалије/биоциде отпорне на хемикалије, глатке и погодне за чишћење?
7. Да ли у поду постоји одвод спојен са канализацијом, што није дозвољено?
8. Да ли је праг просторије уздигнут да просторија може задржати просуте хемикалије?
9. Да ли је свака хемикалија/биоцид уписана у одговарајући Инвентар који води Министарство здравља? Одговорно лице базена треба од свог добављача захтијевати да хемикалије упише у Инвентар.
10. Да ли је за сваку хемикалију обезбијеђен безбједносно-технички лист (БТЛ)?
11. Да ли су у просторији истакнуте хемијске картице за сваку хемикалију. (образац картице наведен је у Прилогу 1 Правилника).
12. Да ли су у просторији истакнуте сљедеће стандардне оперативне процедуре (СОП), које је потписало и овјерило одговорно лице:
 - о начину припреме и употребе хемикалија
 - о мјерама предострожности-безбједности
 - о поступцима у случају несреће, за сваку хемикалију
 - о збрињавању неупотребљивих хемикалија и амбалаже (отпада)
13. Да ли су у простору истакнута текстуална објашњења ознака опасности?
14. Да ли је обезбијеђен ормарић са комплетом прве помоћи и могућност испирања очију, водом за пиће ?
15. Да ли су истакнути бројеви телефона хитне помоћи или најближе здравствене установе, ватрогасне службе, полиције и одговорних лица?
16. Да ли су све хемикалије у исправним посудама, без просипања садржаја и да ли су посуде осигуране од превртања или оштећења које би могло узроковати просипање садржаја? Да ли су посуде сложене тако да је омогућено нормално кретање и коришћење ?
17. Да ли је свака посуда означена у складу са БТЛ-ом, тако да се у сваком моменту зна која хемикалија је у њој, што се односи и на оригинална паковања и на посуде у које је пресипана хемикалија?
18. Да ли су обезбијеђене посуде и средства за сакупљање просутих хемикалија (канте са пијеском, пиљевином, лопатице, четке, крпе, гумене рукавице и сл.) ?.
19. Да ли су неупотребљиве хемикалије и амбалажа означени као отпад?
20. Да ли су лица која рукују са хемикалијама обучена за редован рад и поступање у случају акциденталне ситуације? Обуку руковаоца може обавити савјетник за хемикалије снабдјевача или правно лице овлашћено за обуку. Евиденција о

обуци се чува у досјеу радника (члан 25. и 26. Правилника о условима и начину стицања и провјери знања о опасним хемикалијама).

21. Да ли лица имају лична заштитна средства наведена у БТЛ-има и да ли их правилно користе?
22. Да ли су радницима обезбијеђени гардеробни простори, да ли у близини имају санитарни чвор и мјесто за одмор?
23. Да ли се води евиденција о хемикалијама и доставља годишњи извјештај Министарству здравља и социјалне заштите? Евиденција се води електронски или у писаној форми а с обзиром да се ради о употреби хемикалија подаци се уносе у Табелу 1 из Прилога 1 и образац 3 Прилога 2 Правилника о начину вођења евиденције о хемикалијама. Годишњи извјештај о употребљеним количинама хемикалија у претходној години, доставља се попуњавањем дијела IV Прилога 2 (подаци о употреби), до 31. јануара текуће године (чл. 78. Закона о хемикалијама).

У прилогу су обрасци који се могу наћи и на интернет страници Министарства здравља.

Мјере инспектора

Ако је оцијењено да базенска вода није безбједна за кориснике (трихалометани изнад 500 µg/l или одступање микробиолошких параметара у два узастопна испитивања) а одговорно лице није спријечило употребу такве воде и предузело корективне мјере, инспектор забрањује употребу базена док се не изврши пражњење, комплетно чишћење, исирање, хиперхлорисање у трајању од два сата и лабораторијски потврди да је вода безбједна за купање.

У осталим случајевима инспектор налаже отклањање недостатака, у присуству инспектора или у одређеном року, зависно од врсте недостатка.

Казна за стављање у употребу хигијенски неисправне воде за спортско-рекреативне потребе, прописана је Законом о заштити становништва од заразних болести (члан 60. став 1. тачка б), став 2. и 3.)

Дана 06.05.2015. године

Главни републички здравствени инспектор
Десимир Миљић